

52352302: สาขาวิชาการคุ้มครองผู้บริโภคด้านสาธารณสุข

คำสำคัญ: แผนเก็บตัวอย่าง/ พืชผักผลไม้/ นำเข้า/ ด้านอาหารและยา

บงกช โอหารรัตน์มณี: การพัฒนาแนวทางการเก็บตัวอย่างผลิตภัณฑ์นำเข้า กรณีศึกษาพืชผักผลไม้.
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์: ภญ.ศศ.ดร. ผกามาศ ไมตรีมิตร. 107 หน้า.

การวิจัยเชิงพรรณานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อจัดทำแผนเก็บตัวอย่างให้แก่ด้านอาหารและยาแต่ละด้าน โดยใช้ข้อมูลที่เก็บรวบรวมจากแหล่งข้อมูลต่างๆ และเพื่อศึกษาความเป็นไปได้ต่อการนำแผนเก็บตัวอย่างใหม่ไปใช้ โดยใช้การสัมภาษณ์ตามหลัก SWOT Analysis และการประชุมระดมสมอง โดยผู้วิจัยได้ทำการสอบถามไปยังเจ้าหน้าที่ด้านอาหารและยา 14 ด้าน ได้แก่ ด้านอาหารและยาสุวรรณภูมิ (คลังสินค้า) ด้านอาหารและยาท่าเรือ กรุงเทพฯ ด้านอาหารและยาท่าเรือแหลมฉบัง ด้านอาหารและยาลาดกระบัง ด้านอาหารและยาท่าเรือเอกชน ปท. 10 ด้านอาหารและยาสมุทรปราการ ด้านอาหารและยาพระสมุทรเจดีย์ ด้านอาหารและยาอัครุหลัม ด้านอาหารและยา เชียงแสน ด้านอาหารและยาเชียงของ ด้านอาหารและยาแม่สาย ด้านอาหารและยาสะเดา ด้านอาหารและยาป่า ดังเบซาร์ และด้านอาหารและยาท่าเรือน้ำลึกสงขลา เกี่ยวกับจุดแข็งจุดอ่อนของการเก็บตัวอย่างพืชผักผลไม้ นำเข้า ตามกรอบแผนเก็บตัวอย่างปัจจุบัน จากนั้นทำการรวบรวมข้อมูลจากฐานข้อมูลสำนักด้านอาหารและยา ข้อมูลจากรายงานผลการวิเคราะห์ตัวอย่างของกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ข้อมูลจากฐานข้อมูลกรมศุลกากร ข้อมูลจากแหล่งข้อมูลอื่นๆ แล้วนำมาทำการจัดลำดับเสี่ยงโดยกำหนดปัจจัยเสี่ยงเป็น 3 มิติ รวมทั้งหมด 4 ปัจจัย ได้แก่ มิติ ด้านระบาดวิทยา ปัจจัยคืออุบัติการณ์ของผลวิเคราะห์ที่ไม่เข้ามาตรฐาน มิติด้านผลิตภัณฑ์ ปัจจัยคือชนิดของสารตกค้างและลักษณะการรับประทาน มิติด้านการรับสัมผัส ปัจจัยคือ ปริมาณการนำเข้า ซึ่งคะแนนความเสี่ยงที่ได้เมื่อนำมาจัดลำดับจากมากไปหาน้อยแล้ว สามารถแบ่งกลุ่มผลไม้ตามความเสี่ยงได้เป็น 3 ระดับ ได้แก่ เสี่ยงมาก ปานกลาง และน้อย แล้วจัดสรรจำนวนตัวอย่างโดยพิจารณาให้ผลไม้ที่เสี่ยงมากเก็บตัวอย่างเป็น 3 เท่า ผลไม้ที่เสี่ยง ปานกลางเก็บตัวอย่างเป็น 2 เท่า ของผลไม้ที่เสี่ยงน้อย ผลที่ได้จากการจัดทำแผนเก็บตัวอย่างตามแนวทางของผู้วิจัยนั้น แผนเก็บตัวอย่างจะแบ่งออกเป็น 4 ไตรมาส ในแต่ละไตรมาสแบ่งเป็น 3 ระดับเสี่ยง ผู้วิจัยได้ประชุม ระดมสมองเจ้าหน้าที่ด้านอาหารและยาเพื่อหารือถึงข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของความเป็นไปได้ต่อการนำแนวทางการเก็บตัวอย่างที่ผู้วิจัยเสนอไปใช้ ซึ่งผลของการระดมสมองสรุปได้ว่า ผู้เข้าประชุมมีความเห็นด้วยกับการกำหนด แผนเก็บตัวอย่างตามแนวทางที่ผู้วิจัยนำเสนอ และเสนอแนะว่าหากจะขยายผลไปยังผลิตภัณฑ์อื่นอาจต้องปรับ ปัจจัยให้เหมาะกับผลิตภัณฑ์นั้น ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัยครั้งนี้ คือผลการวิจัยนี้อาจนำไปเป็น แนวทางในการจัดทำแผนเก็บตัวอย่างในแต่ละปี และขยายผลให้ครอบคลุมกลุ่มของผลิตภัณฑ์นำเข้ามากขึ้นได้ อีกทั้ง อาจเป็นการลดปัญหาการเก็บตัวอย่างที่ไม่สม่ำเสมอ ลดต้นทุนในการวิเคราะห์ในกลุ่มสินค้าที่เฝ้าระวังน้อย นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับข้อตกลงทางการค้าระหว่างประเทศในเรื่องการกำหนดมาตรฐานการบริหารความเสี่ยงสินค้า นำเข้าด้วย ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้เสนอแนะให้ด้านอาหารและยาพัฒนาชุดทดสอบตัวอย่างที่ใช้กับห้องปฏิบัติการด้านอาหาร และยาให้มีความครอบคลุมถึงชนิดของสารปนเปื้อนมากขึ้นด้วย

สาขาวิชาการคุ้มครองผู้บริโภคด้านสาธารณสุข

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ลายมือชื่อนักศึกษา.....

ปีการศึกษา 2556

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

52352302: MAJOR: CONSUMER PROTECTION IN PUBLIC HEALTH

KEY WORDS: SAMPLING PLAN/ FRUIT AND VEGETABLE / IMPORT/ FDA CHECKPOINT

BONGKOSH OLANRATMANEE: STRENGTHENING OF SAMPLING PLAN FOR IMPORT HEALTH PRODUCT: STUDY IN FRUIT AND VEGETABLE. THESIS ADVISOR: ASST.PROF.PAGAMAS MAITREEMIT, Ph.D. 107 pp.

This descriptive research was subjected to establish a guideline for set up the sampling plan for FDA checkpoints by collecting data from the FDA database, customs database and analytical report from Department of Medical Science. The other objective of this research was to study of the feasibility of implementing this guideline by brainstorming of 20 FDA officers. FDA officers from 14 checkpoints; Suvanabhumi Airport (Cargo), Bangkok port, Leamchabang port, Ladkrabang, Thai Property Terminal, Samutprakarn, Phrasamutchedi, Actulum, Chiang-sean, Chiang-khong, Mae-sai, Sadao, Padungbesar and Songkla port, were interviewed about sampling at port of entries by SWOT analysis. The guideline was done in order to rearrange and set up a budget-year sampling plan. The new sampling plan for each budget year was divided into four quarters. The establishment of the sampling plan was done in 2 phases, risk ranking and allocation of number of samples. In ranking phase, data were considered as 3 dimensions – 1) Epidemiology association; Incident of substandard, 2) Product; Type of contamination and Fruit characteristic (peeled or not peeled), 3) Risk exposure; quantity of importation. Each dimension was scored by risk criteria from 0-3 or 1-3. In allocation phase, list of fruit at risk was divided into 3 groups rely on risk score. High risk was defined as fruit which scored over percentile value 0.66, moderate risk was defined as fruit which scored between percentile value 0.33 to 0.66, low risk was defined as fruit which scored below percentile value 0.33. Number of sample was allocated as; high risk was 3 times of low risk and moderate risk was 2 times of low risk. The guideline was presented in a brainstorming of 20 FDA officers. The meeting concluded that the proposed guideline was appropriate for establishment of sampling plan and possible to use with other kinds of imported products if adjust some risk factors. The expected benefit of this research was the adoption of this guideline for establishment of more suitable sampling plan than the actual one. The advantages of using the sampling plan which rely on this guideline were reducing of the inconstantly sampling, reducing of the budget for laboratory analysis, Using of this guideline also comply with the international trade agreement on the risk management. In addition, the factor of exporting country should be used as a risk factor for more effective on prevention of consuming of risk food. Moreover, development of the test kit to be able to detect more group of contamination was recommended.

Program of Consumer Protection in Public Health
Student's signature.....
Thesis Advisor's signature

Graduate School, Silpakorn University
Academic Year 2013